

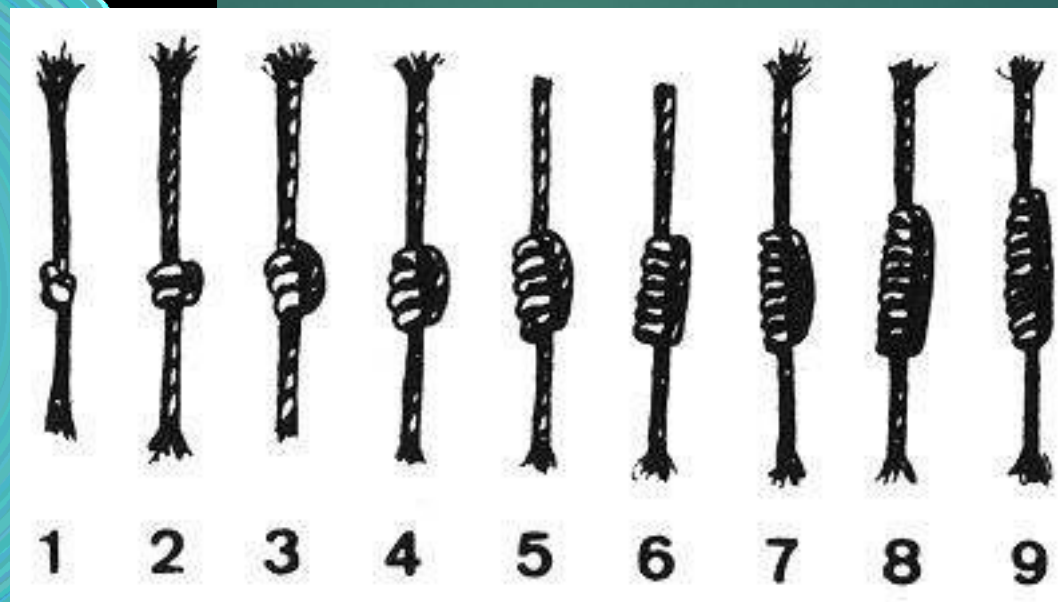
Vznik a vývoj písma

ВОЗНИКНОВЕНИЕ И РАЗВИТИЕ ПИСЬМЕННОСТИ

Prehistorie písma

- ▶ První potřeba sdělit myšlenku tomu druhému nejspíše díky lovcům divé zvěře.
- ▶ Šipky, obrázky zvířat, uzly, šňůrky, vlastnické značky.
- ▶ K dnešní podobě písma vede cesta dlouhá asi 5 tisíc let.

„Vývojové“ stupně písma

- ▶ **PIKTOGRAM** (пиктограмма) – grafické zjednodušení, může znázorňovat myšlenku, slovo, ale i celou větu. Jednoduchost zaručuje snadné porozumění.

„Vývojové“ stupně písma

- ▶ **IDEOGRAM** (идеограмма) – znaky vyjadřují kratší, nebo delší řady hlásek, např. nohy označovali končetiny i chůzi.

„Vývojové“ stupně písma

- ▶ **FONOGRAMY** – hláskové písmo, nejdokonalejší vývojový stupeň, zaznamenávaly hlásky a zvuky, např. hieroglyfy.

Počátky písmo

- ▶ **Egypt** – (4. tisíc př. n. l.), **hieroglyfy** (posvátné rytiny), asi 700 znaků, každý vyjadřoval slovo, slabiku i souhlásku. Psány svisle, později vodorovně.
- ▶ **Mezopotámie** – (3. tisíc př. n. l.), **klínové písmo**, asi 30 znaků, psáno seříznutým rákosem na hliněné destičky, později klínová abeceda.

Počátky písmo

- ▶ **Féničané** – (1300 př. n. l.), **písmo fénické**, asi 22 znaků, čte se zprava doleva a nejsou v něm mezery.
- ▶ **Jižní Amerika** – Mayové – obrázkové písmo, Inkové – **kipu** a **tokapu**, uzlové písmo a geometrické obrazce.
- ▶ **Čína** – (27. stol. př. n. l.) – znaky a symboly, psáno na bambusové destičky, zvířecí kosti a želví krunýře.

Vývoj latinky (HSKOE ЛАТИНИЦА)

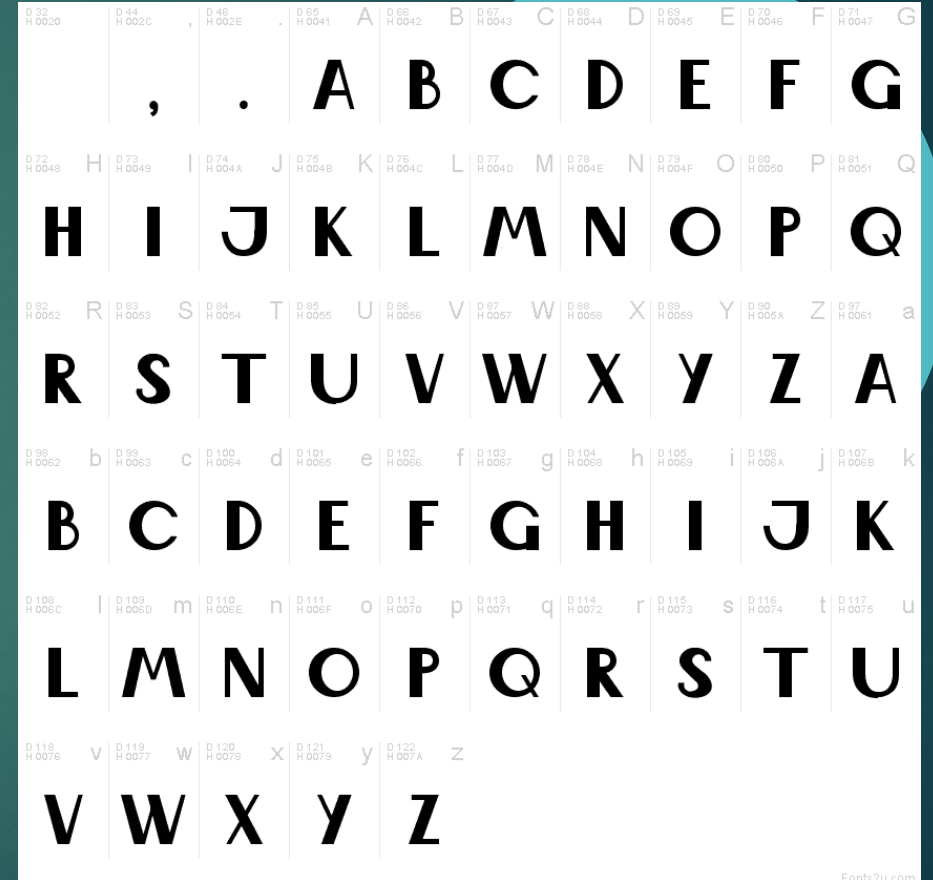
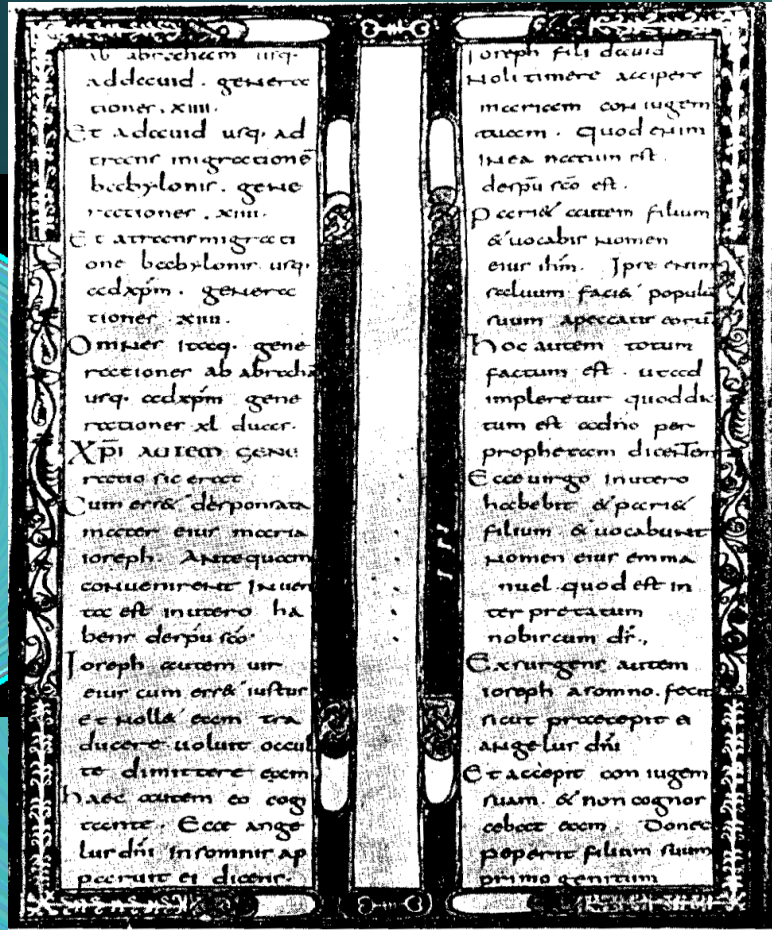
- ▶ Původ je z řeckého písma, které se zase inspirovalo fénickým.
- ▶ Východořecký směr a západořecký směr
- ▶ Klasická řecká abeceda se díky Etruskům dostává do říše římské.

alfa	Α	éta	Η	ný	Ν	tau	Τ
beta	Β	théta	Θ	ksí	Ξ	ypsilon	Υ
gama	Γ	jota	Ι	omikron	Ο	fi	Φ
delta	Δ	kappa	Κ	pí	Π	chí	Χ
epsilon	Ε	lambda	Λ	rhó	Ρ	p'sí	Ψ
zéta	Ζ	mí	Μ ^α	sigma	Σ	omega	Ω

Vývoj latinky

- ▶ Vyčleněna ze západořeckého směru.
- ▶ Vzniká latinské písmo o 24 znacích, které se čte zleva doprava.
- ▶ Ze snahy o rychlejší psaní vzniká tzn. kurzíva (z lat. currere – běžeti)
- ▶ Katoličtí kněží z písma vytvořili liturgický jazyk, díky tomu roku 476 n. l. nezaniklo.
- ▶ V 8. století vytváří Karel Veliký kvůli potřebné změně písma tzv. karolinskou miniskulu.

Vývoj latinky

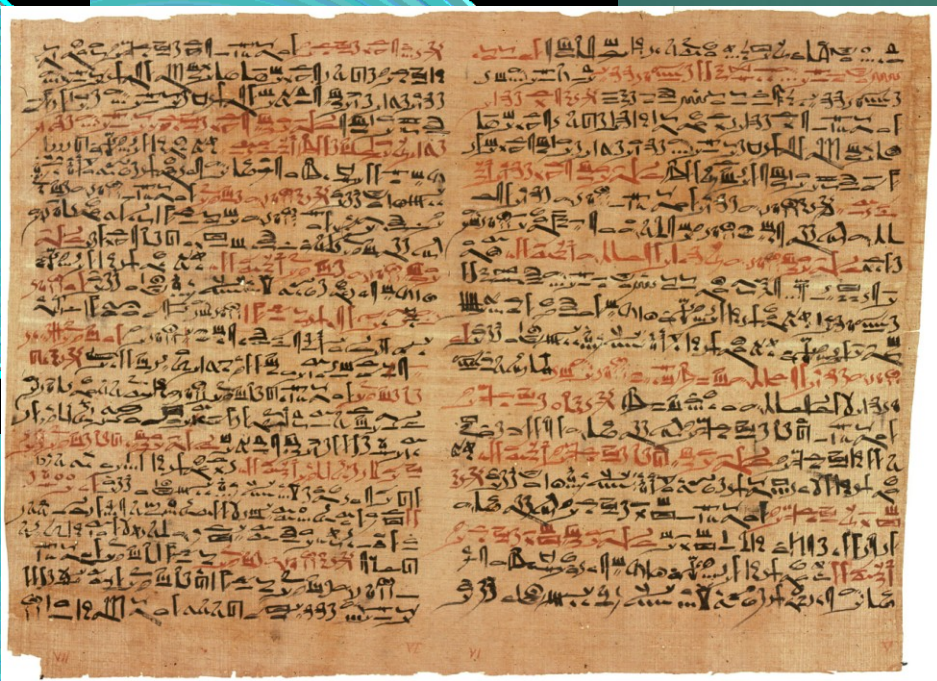

Cyrilice (кириллица)

- ▶ Je jednodušší a praktičtější než hlaholice
- ▶ Vyčleněna z východořecké větve.
- ▶ Používá se pro zápis 6 slovanských jazyků i mnoha neslovanských
- ▶ Významná reforma za **Petra Velikého**
- ▶ **Graždanka (občanské písmo)** – některá písmena vypuštěna, jiná upravena

Vynález papíru a knihtisku (книгопечатание)

- ▶ První papírna ve Španělsku, do t doby všechny kodexy a svitky byly na papíru.
- ▶ Vynález papíru z Číny. Poprvé začali papír škrobit a barvit Arabové.

Vynález papíru a knihtisku

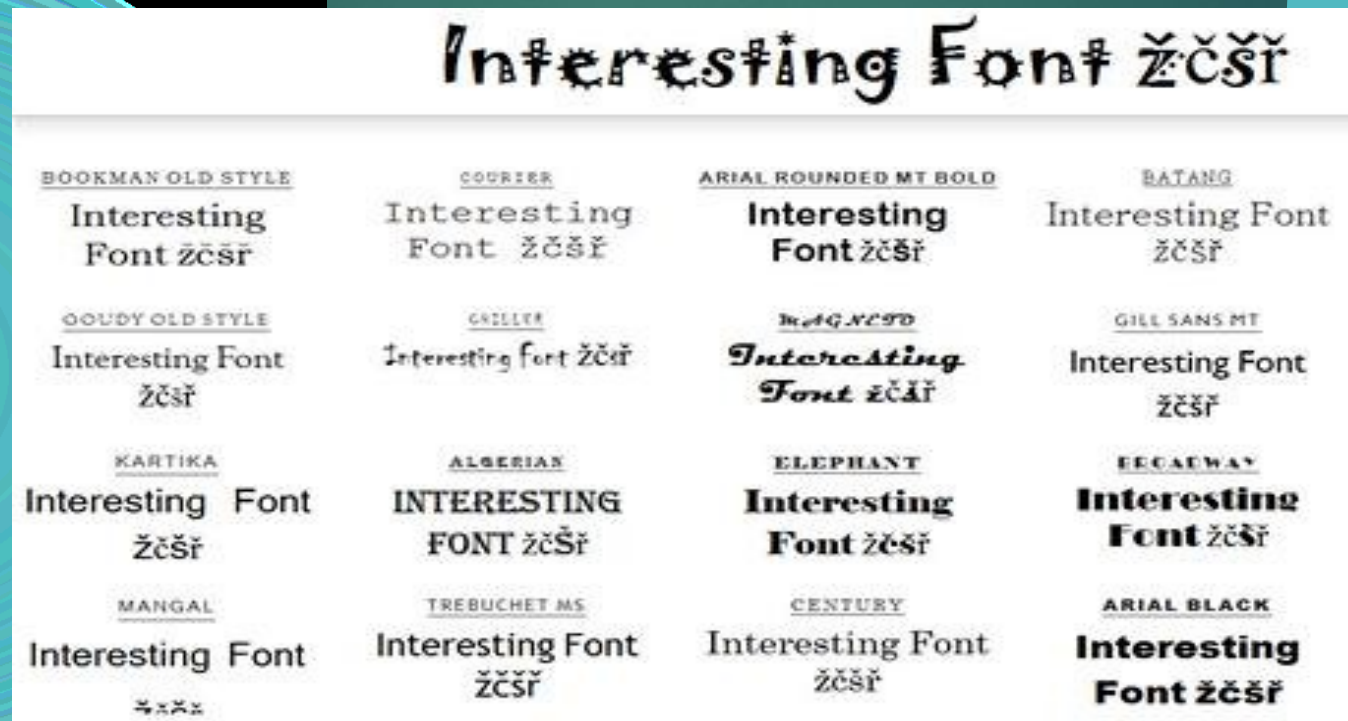
Johannes Gutenberg

(1397/1400, Mohuč - 3. února 1468, Mohuč)

"Lže, jako když tiskne."

Moderní doba

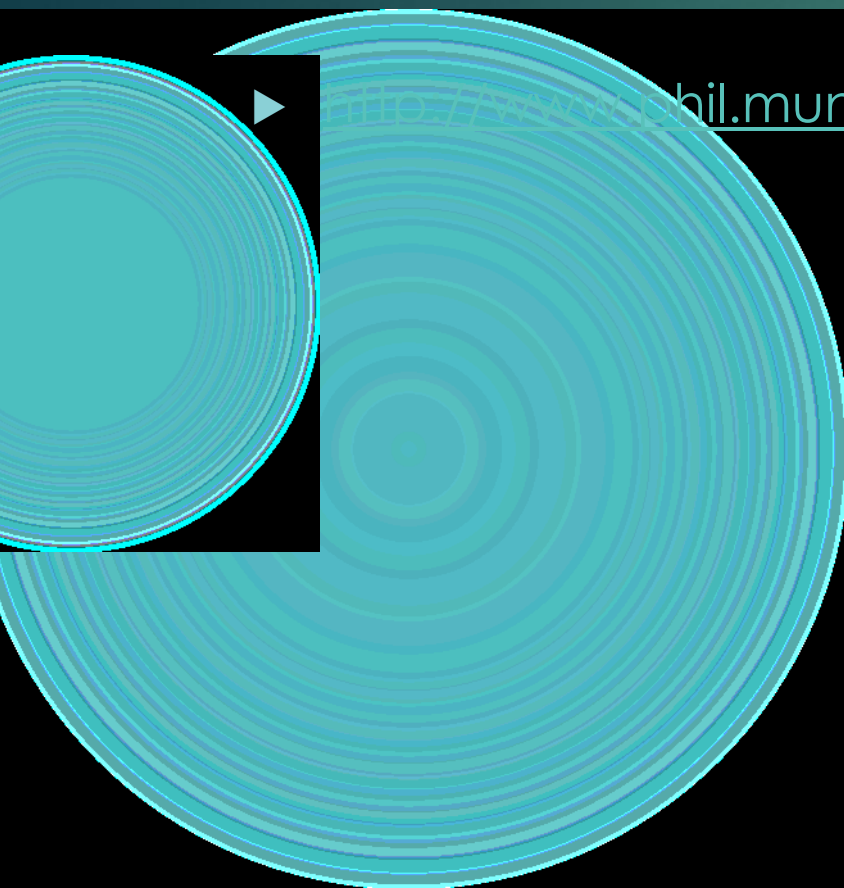
- ▶ Asi 80% procent známých abeced z té fénické
- ▶ Existuje asi 440 druhů písem.

Internetové zdroje

▶ http://mujweb.cz/solc-tisk/historie_pisma.htm

▶ <http://www.phil.muni.cz/~dchytkova/hlas.html>

Děkuji Vám za pozornost 😊
Jaroslav Tesák

